

Cuprins

România și pionierul ei în reforma contabilității publice	13
Cuvânt-înainte	15
Capitolul 1	
Globalizarea și descentralizarea financiară< impactul asupra procesului bugetar local	19
1.1. Globalizarea financiară: istorie. Forme ale dezvoltării internaționale. Efectul asupra finanțelor României și procesului bugetar local.....	19
1.1.1. Istoria globalizării financiare	19
1.1.2. Forme ale dezvoltării internaționale pentru globalizarea financiară.....	21
1.1.3. Implicații ale globalizării financiare asupra finanțelor României.....	27
1.2. Finanțele României – o privire de ansamblu. Mecanismul financiar, de la starea actuală la perspective.....	32
1.3. Modelarea matematică a investițiilor străine directe. Funcția de venit suplimentar a bugetelor locale	38
1.3.1. Beneficiile Investițiilor Străine Directe (ISD)	38
1.3.2. Construirea funcției de venit suplimentar	42
1.3.3. Relația multiplicator fiscal – multiplicatorul investițiilor în modelarea matematică a Investițiilor Străine Directe (ISD)	48
1.4. Descentralizarea financiară – între principii, metode și posibilități de modernizare pentru comunitățile locale din România	52
1.4.1. Principiile și metodele descentralizării financiare	52
1.4.2. Descentralizarea financiară în România. Începuturile reformei și perspectivele acesteia	69
1.5. Provocările sistemului de echilibrare la nivel internațional și în România.....	77
1.5.1. Echilibrarea bugetelor locale – o consecință a descentralizării financiare?Experiențe la nivel internațional	77
1.5.2. Echilibrarea bugetelor locale în România	88
Capitolul 2	
Analiza critică și reforma sistemului de venituri publice locale	99
2.1. Structuri ale veniturilor publice locale la nivel internațional.....	99
2.2. Tiparul fiscalității locale: o comparație la nivel internațional.....	102
2.3. Criterii de evaluare a sistemelor fiscale locale utilizate în plan internațional.....	108
2.4. Federalismul fiscal și problemele fiscalității locale	112
2.5. Fezabilitatea impozitelor și taxelor locale, un concept provocator pentru fiscalitatea locală	119

2.6. Amortizarea fiscală – modalitate de recuperare a investițiilor publice în infrastructură	123
2.7. Stadiul reformei sistemului românesc de venituri publice locale	126
2.8. Principalele categorii de impozite și taxe ale autorităților locale și influențele asupra bazei de impozitare	135
2.8.1. Impozitul pe proprietate	136
2.8.2. Fața ascunsă a impozitului pe venit: impozitele partajate	144
2.8.3. Veniturile din capital versus veniturile cu destinație specială	147
2.9. Redevența – o nouă perspectivă de resurse pentru colectivitățile din România	149

Capitolul 3

Cheltuielile publice locale – de la starea actuală la posibilități

de modernizare	153
3.1. O privire de ansamblu asupra evoluției cheltuielilor publice locale la nivel internațional	153
3.2. Evoluția cheltuielilor publice locale la nivel național în perioada 1991 – 2003. Tendințe și perspective	157
3.3. Modelarea matematică a angajării cheltuielilor publice locale, bază pentru eficientizarea consumului de resurse publice	161
3.4. Efectele descentralizării serviciilor publice asupra finanțării unor cheltuieli asigurate din bugetele locale	164
3.4.1. Învățământul preuniversitar și reforma finanțării cheltuielilor din bugetul local	165
3.4.2. Încă un pas pentru descentralizare: sănătatea și implicațiile asupra bugetului local	173
3.4.3. Asistența și protecția socială – o povară pentru autoritățile locale?	176
3.4.4. Actul de cultură și formele de sprijin acordate de comunitățile locale	182
3.4.5. Serviciile publice și dezvoltarea locală într-o nouă perspectivă	184
3.5. Cheltuielile de capital și investițiile publice de interes local	194
3.6. Sunt necesare clasificările funcționale și economice pentru managementul cheltuielilor publice locale?	206

Capitolul 4

Procesul bugetar local – bază pentru un management financiar modern

4.1. Principiile procedurii bugetare locale	209
4.1.1. Principiul universalității	209
4.1.2. Principiul publicității	212
4.1.3. Principiul unității bugetului	213
4.1.4. Principiul unității monetare	215
4.1.5. Principiul anuității	216
4.1.6. Principiul specializării bugetare	218
4.1.7. Principiul echilibrului bugetar	219

4.2. Calendarul procesului bugetar, declarația de politică macroeconomică și declarația de principii financiare, noi instrumente ale managementului financiar	221
4.3. Fundamentarea financiară a bugetelor locale – metode clasice sau moderne.....	227
4.3.1. Un posibil model econometric pentru previzionarea impozitului pe venit	241
4.4. Aprobarea bugetului local, etapă a procesului bugetar	244
4.5. Execuția bugetului local: procedee și perspective	246
4.5.1. Execuția cheltuielilor publice locale	248
4.5.2. Execuția veniturilor publice locale	253
4.6. Aglomerația formelor de control bugetar – între necesitate și paralelism	256
4.7. Standardele bugetare, o nouă preocupare a specialiștilor implicați în procesul Bugetar	259

Capitolul 5

Instrumente moderne de management financiar, fundament pentru politicile bugetare ale comunităților locale

bugetare ale comunităților locale	263
5.1. Bugetul local consolidat – un nou concept pentru procesul bugetar	263
5.2. Bugetul pe programe – o modalitate de gestionare a resurselor financiare.....	272
5.3. Planul de finanțare a cheltuielilor, primul pas către bugetul funcțional și de capital	279
5.4. Bugetul funcțional și de capital, instrumente de bază ale politicilor bugetare moderne.....	282
5.4.1. Conținutul și importanța bugetului funcțional	283
5.4.2. Conținutul și importanța bugetului de capital	285
5.4.3. Regula micului echilibru – legătura dintre bugetul funcțional și bugetul de capital	289
5.5. Bugetul ca variabilă economică - un alt instrument al managementului financiar modern	291
5.6. Bugetul multianual: reconcilierea bugetului anual cu angajamentele politice multianuale	298

Capitolul 6

Contabilitatea publică locală – de la clasic la modern

Contabilitatea publică locală – de la clasic la modern	301
6.1. Reforma contabilității publice „față în față” cu reforma contabilității românești.....	301
6.1.1. Reforma contabilității românești – stadiul actual și perspectivele.....	304
6.1.2. Reforma contabilității publice sau unde ne poziționăm în prezent față de cele trei valuri reformatoare ale științei contabile.....	310
6.2. Cererea și oferta de informații contabile publice, frământate de valorile reformei	316
6.2.1. Caracteristici calitative ale informațiilor din contabilitatea publică	316

6.2.2. Cererea de informații contabile publice. Beneficiile și avantajele utilizatorilor	319
6.2.3. Oferta de informații contabile publice, confruntată cu reforma contabilă	323
6.2.4. Confruntarea informațiilor în baze <i>cash</i> cu informațiile în baze <i>accrual</i> sau lupta pentru supremație a două categorii de informații contabile.....	327
6.3. Cronic și anacronic în sistemul de contabilitate publică locală din România	334
6.3.1. Cronismul contabilității publice locale, determinat de modelul de contabilitate în baze <i>cash</i>	334
6.3.2. Anacronismul contabilității publice locale, determinat de modelul european <i>accrual</i>	352
6.4. Planul contabil public general – logica clasificării și simbolizării conturilor. Probleme tehnice ale trecerii de la <i>cash</i> la <i>accrual</i>	381
6.5. Stadiul trecerii de la <i>cash</i> la <i>accrual</i> în România. Analiză comparată a celor două model.....	383

Capitolul 7

O nouă provocare pentru comunitățile locale din România.

Prezentarea situațiilor financiare conform IPSAS	387
7.1. Prezentarea situațiilor privind poziția și performanța financiară în concordanță cu IPSAS. Cerințe generale	387
7.2. Comparatie IAS 1- IPSAS 1. Constatarea principalelor diferențe	400
7.3. Situațiile financiare consolidate, un concept aflat la moment de răscruce pentru comunitățile locale	404
7.4. Situația fluxurilor de numerar – componentă a situațiilor financiare elaborate pentru comunitățile locale.....	420
7.5. GASB la masa tratatelor cu IFAC. Scopul? Perfecționarea raportărilor financiare pentru sectorul public.....	430
7.6. Reconcilierea – <i>cash</i> , <i>accrual</i> și IPSAS. Punctul terminus: situații financiare modernizate pentru comunitățile locale din România	438

Capitolul 8

Tratamente și politici contabile aplicate activelor controlate de comunitățile locale. Stadiu actual și perspective

8.1. Probleme curente de tehnici și politici contabile ale înregistrării activelor ce aparțin comunităților locale, la începutul mileniului III	443
8.2. Cum se produc activele în sectorul public local din România? Conceptul de patrimonialitate versus conceptul de controlabilitate	447
8.3. Recunoașterea și definirea activelor imobilizate, o problemă de perspectivă pentru comunitățile locale	450
8.4. Evaluarea și reevaluarea – două concepte de bază pentru tratamentul contabil al activelor imobilizate	456

8.4.1. Evaluarea – procedeu al contabilității utilizat în IPSAS	456
8.4.2. Reevaluarea – tratament alternativ permis de IPSAS 17	462
8.5. Amortizarea activelor imobilizate, concept de bază al modelului european de contabilitate <i>accrual</i>	467
8.5.1. Elementele sistemului de amortizare	468
8.5.2. Regula bugetării amortizării – un concept pe cale de a fi abandonat?	474
8.5.3. Politici de contabilizare a activelor utilizând metodele de amortizare	477
8.6. Deprecierea activelor publice – o problemă a etapei actuale, consecință a implementării IPSAS	478
8.7. Tratamentul contabil al stocurilor într-o nouă perspectivă reglementată de IPSAS 12 – Stocuri	482
8.8. Contabilizarea dinamicii activelor publice controlate de comunitățile locale	488
8.9. Beneficiile modernizării tratamentului contabil al activelor publice	492

Capitolul 9

Capitalurile și datoriile – componente ale bilanțului supuse unui amplu proces de restructurare	497
9.1. Probleme actuale și de perspectivă în tratamentul contabil al capitalurilor și datoriilor	497
9.2. Recunoașterea, măsurarea și prezentarea capitalurilor și datoriilor conform organismului internațional de reglementare	500
9.3. Un nou-venit la masa reformei: activul net/capitalul acționarilor	503
9.4. Raportarea în situațiile financiare a datoriilor rezultate din contractele de locație	508
9.4.1. Operațiunile de leasing financiar raportate în situațiile financiare	509
9.4.2. Operațiuni de leasing operațional raportate în situațiile financiare	516
9.4.3. Tranzacții de vânzare și de leaseback	517
9.4.4. Note și comentarii	517
9.5. Datoriile din împrumuturi contabilizate în baze <i>accrual</i>	518
9.6. Datoriile față de personal și reglementările organismului internațional	527
9.7. Progrese înregistrate în raportarea capitalurilor și datoriilor, potrivit regulilor impuse de standarde	534

Capitolul 10

Veniturile și cheltuielile într-o nouă perspectivă. comunitățile locale confruntate cu reglementările organismului internațional	539
10.1. Reconcilierea rezultatului exercițiului cu rezultatul execuției bugetare	539
10.2. Tabloul SIG, o nouă modalitate de prezentare a performanței financiare	543
10.3. Tratamentul contabil al veniturilor curente și noncurente în fața reglementărilor organismului internațional	549
10.3.1. Veniturile curente ale comunităților locale	549

10.3.2. Regula impozitului brut și regula impozitului net – două concepte care vor sta la baza tratamentului contabil al veniturilor fiscale.....	555
10.4. Diferențele de curs valutar și influența lor asupra rezultatului exercițiului	558
10.5. Provizioanele – o provocare a contabilității publice la început de secol	562
10.6. Progrese înregistrate în tratamentul contabil al veniturilor și cheltuielilor ..	565
Capitolul 11	
Probleme ale modernizării contabilității publice locale la începutul mileniului III	569
11.1. Raționamentul profesional și pragul de semnificație	569
11.1.1. Raționamentul profesional	569
11.1.2. Pragul de semnificație	572
11.2. Raportarea erorilor fundamentale și a schimbărilor de politici contabile (metode contabile).....	577
11.3. Instrumentele financiare și perspectiva utilizării lor de către comunitățile locale	577
11.4. Raportarea pe segmente – o nouă problemă pusă pe masa comunităților locale	581
11.5. Relația contabilitate publică – analiză financiară	583
11.6. Relația contabilitate publică – fiscalitate	591
11.7. Standardele contabile integratoare sau lupta pentru supremație a IAS revizuit (IFRS) în defavoarea IPSAS	594
11.8. Contabilitatea pe programe – începutul dualismului pentru contabilitatea publică locală din România?	617
11.9. Conflictul dintre regulile bugetare și regulile contabilizării sau decontarea contabilității publice de la buget	627
11.10. Relația contabilitate publică – performanță, o relație utilă ordonatorilor de credite	630
11.11. Marea „schismă” la început de secol? Ruptura dintre buget, contabilitate publică și trezorerie	633
Capitolul 12	
Considerente finale privind modernizarea bugetului și a contabilității comunităților locale	637
12.1 Posibilități de modernizare a bugetului comunităților locale	638
12.2. Posibilități de modernizare a contabilității comunităților locale	651
Bibliografie	683
Anexe	695